

ПІЛІПАЎКА, Піліпаўскі (калядны) пост, перыяд, які браў пачатак 28 лістапада н. ст., назаўтра пасля дня апостала Філіпа, і заканчваўся з прыходам *Каляд*. У Запусты на П. пачыналіся вячоркі і попрадкі: «Піліп дзяцей адзявае». За П. стараліся завяршыць прадзіва, каб потым узяцца за ткацтва: «Што ў Піліпаўку спрадзеш, то ў Вялікі пост сатчэш». На кожную пару года былі свае заняткі: «Спорны піліпаўскі клубок, а пятроўскі — стажок». На П. самыя кароткія дні і самыя доўгія ночы: «У Піліпаўку дзень да паўдня». У гэты час ваўкі збіраюцца ў зграі на свае ваўчыныя вяселлі: «У Піліпаўку воўк нема вые» (Я.Купала). На П. прадказвалі будучае надвор'е. Калі непагадзь суправаджала апошні дзень перад пастом, можна было разлічваць на ўраджайнае лета. Калі да Піліпавых заговін мянтуз кладзе ікру — зіма скончыцца раней, калі нарастуе пазней, да дня зімовага *Юр'я* (9 снежня) — зіма будзе даўжэйшая. Варажылі пра характар наступнай зімы па костках і вантробах забітых напярэдадні П. гусей і кабаноў. Пагодлівая П. абяцала ўлетку і пагодлівую Пятроўку. Калі ў П. хмарна і снежна — травень будзе мокры. Калі ў П. на галінах іней — будзе ўраджай на хлеб. На П. спыняліся вяселлі, пра што спявалася ў песнях: «Была восень — цяпер зіма. Былі хлопцы — цяпер няма». У П., у дзень святога *Сцяпана* (30 снежня), заканчваўся тэрмін службы работнікаў у пана, і той мусіў шукаць іншых парабкаў:

Тыдзень, тыдзень да Каляд,
 Наш пан чэлядзі не рад.
 Пайшла чэлядзь скачучы,
 А пан за ёю плачучы:
 — Вярніся, чэлядзь, вярніся,
 На другі гадок найміся...
 — Аддай, пане, каляду,
 Ўжо я ад цябе пайду...

На П. не елі скароннага, і заканчэнне шасціднёвага посту чакалі з неярлівасцю:

Нам Піліпаўка надакучыла,
Жываты нашы пазамучыла,
Ой, Калядачкі, прыбліжыцеся,
А кілбасачкі паніжыцеся.

Перыяд П. ўключаў адметныя святы і прысвяткі: *Увядзенне ў храм Божай Маці*, Юрай зімовы, *Варвара*, *Мікола* зімовы, Ганна і суправаджаўся *піліпаўскімі песнямі*.

Літ.: Л о з к а А. Беларускі народны каляндар. Мн., 1993. С. 182—183; Беларускія народныя прыкметы і павер'і. Кн. 2. Жыцця адвечны лад. Мн., 1998. С. 551—552.

У. А. Васілевіч.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ